

SAYI : S.20.4014
BAŞVURU NO : 2019/17000
KARAR TARİHİ : 17/02/2020

TAVSİYE KARARI

BAŞVURAN :
BAŞVURUYA KONU İDARE : ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Başvuranın, doktora programından kaydının silinmesine itirazı hakkındadır.
BAŞVURU TARİHİ : 25/09/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1) Kurumumuza 25/09/2019 tarihinde yapılan başvuruda ...; Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalında doktora öğrencisi olduğunu, 07 Mayıs 2018 tarihinde doktora yeterlik sınavına girdiğini, yazılı sınavda başarılı olup sözlü sınavda başarılı olamadığından bir sonraki dönem (2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Güz yarıyılında) sözlü sınava girmesi gerektiğinin tebliğ edildiğini, ancak 20 Kasım 2018 tarihinde tutuklanmasından dolayı sözlü sınava katılmadığını, eğitiminin cezaevinde kaldığı sürece dondurulması için 04 Aralık 2018 tarihli ve ... sayılı yapmış olduğu başvuru neticesinde Enstitünün 12/12/2018 tarih ve ... sayılı kararı ile sadece 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Güz yarıyılında eğitim hakkının saklı tutulmasına karar verildiğini ve bu yazının Diyarbakır Cezaevinde iken Şubat ayının ortalarında tebliğ edildiğini, 27 Mart 2019 tarihinde tahliye olduğunu, 09 Nisan 2019 tarihinde Enstitüsü Müdürlüğüne başvurup doktora yeterlik sınavına girmek için kaydının açılmasını talep ettiğinde Öğrenci İşleri Şefi ... tarafından “kaydının açık olduğunun, fakat bu dönemde yeterlik sınavına başka üniversitelerden jüri belirleme gibi yazışmaların uzun zaman alacağından bir sonraki dönemde girebileceğinin” sözlü olarak açıklandığını, sınav için çalışırken doktora kaydının silindiğini, yaptığı itirazların da kabul edilmediğini açıklamakta ve durumumun tarafsız bir şekilde tekrar gözden geçirilerek eğitimine kaldığı yerden devam etmek istediğini belirtmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2) Kurumumuzun 08/10/2019 tarihli bilgi-belge talep yazısına Ankara Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının verdiği 13/11/2019 tarihli ve ... sayılı cevabi yazıda; Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünden alınan 04/11/2019 tarihli yazısı ve ekleri sunulmuş olup söz konusu yazıda; “...’ın Enstitümüz Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalı doktora programına ... numarası ile 08/02/2016 tarihinde kayıt yaptırdığı ve Enstitümüz Yönetim Kurulu’nun 26/06/2019 tarih ve ... sayılı kararı ile Ankara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği’nin doktora yeterlik sınavını düzenleyen 24. maddesinin 5. fıkrası uyarınca kaydının silindiği görülmüştür.

...’ın Ankara Üniversitesi Rektörlüğü’nün 12/12/2018 tarih ve ... sayılı yazısı ekinde gönderilen Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı Muhabere Bürosu’nun ... sayılı yazısı ekindeki

dilekçesinde, kendisinin tutukluluk sebebiyle yeterlik sınavına giremeyeceği, bu sebeple, kaydının ilgili dönem için (2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Güz yarıyılı) saklı tutulmasını istediği görülmekle birlikte, 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Bahar yarıyılı için kaydının saklı tutulmasına ilişkin herhangi bir talebi olmadığı, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı Muhabere Bürosu'nun yazısında da, tutukluluk süresini gösterir herhangi bir ibarenin de bulunmadığı tespit edilebilmektedir.

Enstitümüz Yönetim Kurulu, öğrencilik veya sınav hakkının saklı tutulmasına yönelik talepleri, Ankara Üniversitesi Lisanüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin "Öğrencilik veya Sınav Hakkını Saklı Tutma"yı düzenleyen 43/2 maddesinde zikredilen "Öğrencilerin öğrencilik hakları yüksek lisans süresi içinde en çok iki yarıyıl, doktora süresi içinde en çok dört yarıyıl saklı tutulabilir." hükmü doğrultusunda gerçekleştirmektedir. Bu bağlamda, Yönetim Kurulu'nun ilgilinin adına gıyabında karar alarak bir sonraki dönem için kaydının saklı tutulmasına re'sen karar vermesi mümkün değildir.

... 'ın, Enstitümüz Öğrenci İşleri Birim Şefi tarafından yanlış yönlendirildiğine ilişkin iddiasının gerçeği yansıtmadığı değerlendirilmiştir."

III. İLGİLİ MEVZUAT

3) 09/11/1982 tarihli ve 2709 sayılı T.C. Anayasası'nın "Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı" başlıklı 74 üncü maddesinde; "Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler..."

4) 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; "Kurum, idarenin işleyişi ile ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir."

5) 8/12/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun "I. Dürüst davranma" başlıklı 2 nci maddesinde; "Herkes, haklarını kullanırken ve borçlarını yerine getirirken dürüstlük kurallarına uymak zorundadır. Bir hakkın açıkça kötüye kullanılmasını hukuk düzeni korumaz." ve "II. İyiniyet" başlıklı 3 üncü maddesinde; "Kanunun iyiniyete hukukî bir sonuç bağladığı durumlarda, asıl olan iyiniyetin varlığıdır. Ancak, durumun gereklerine göre kendisinden beklenen özeni göstermeyen kimse iyiniyet iddiasında bulunamaz."

6) 6/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Diploma alma, ders kredilerinin hesaplanması, öğrencilik haklarından yararlanma ve sınavlar" başlıklı 44 üncü maddesinin ilgili bentlerinde; "a. Yükseköğretim kurumlarının ... lisansüstü düzeyindeki diploma programlarına kayıtlı öğrenciler, bu madde hükümlerine göre belirlenen ders kredileri ve diğer yükümlülükleri başarı ile tamamlamaları halinde; ... doktora ... diploması alır. Ders kredileri, Yükseköğretim Kurulunca ilgili programın yer aldığı diploma düzeyi ve alan için yükseköğretim yeterlilikler çerçevesine göre belirlenen kredi aralığı ve öğrencilerin çalışma saati göz önünde tutularak yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından belirlenir... b. Yükseköğretim kurumlarında, ... kayıt, devam, uygulama, tez ve teorik ders içerikleri, ön şartlı dersler, sınav çeşitleri ve bunların ders başarı notuna katkısı; ... diploma alınabilmesi için, uygulama, teorik, uzaktan veya açıköğretim özellikleri ile ... eğitim öğretimin devamına ilişkin diğer hususlar, Yükseköğretim Kurulunun bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumları senatoları tarafından belirlenir. c. ...

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

lisansüstü eğitim usul ve esasları ile öğrenim süreleri Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.”

7) 20/04/2016 tarihli ve 29690 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği’nin “Yeterlik sınavı” başlıklı 19 uncu maddesinde; “(1) Yeterlik sınavı, derslerini ve seminerini tamamlayan öğrencinin alanındaki temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili bilimsel araştırma derinliğine sahip olup olmadığının ölçülmesidir. Bir öğrenci bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girer. (2) Öğrencinin yeterlik sınavına ne zaman gireceği senato tarafından kabul edilen yönetmelikle belirlenir. Ancak yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en geç beşinci yarıyılın ... sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır... (5) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci başarısız olduğu bölüm/bölmülerden bir sonraki yarıyılta tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisi kesilir...”

8) 28/11/2016 tarihli ve 29902 sayılı Ankara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliği’nin;

8.1) “Yeterlik sınavı” başlıklı 24 üncü maddesinde; “(1) Yeterlik sınavı, zorunlu ve seçmeli derslerini ve seminerini tamamlayan öğrencinin alanındaki temel konular ve kavramlar ile doktora çalışmasıyla ilgili bilimsel araştırma derinliğine sahip olup olmadığının ölçülmesidir. Bir öğrenci bir yılda en fazla iki kez yeterlik sınavına girer. (2) Yüksek lisans derecesi ile kabul edilen öğrenci en geç beşinci yarıyılın, lisans derecesi ile kabul edilmiş olan öğrenci en geç yedinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorundadır. **Geçerli bir mazereti olmaksızın yeterlik sınavına girmeyen öğrenci başarısız sayılır...** (5) Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci bir sonraki yarıyılta tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.”

8.2) “Derslerde başarının değerlendirilmesi” başlıklı 41 inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında; “MZ notu; yarıyıl sonu, yeterlik, tez ve benzeri sınavlara girmeyen öğrencilere Senatonun belirlediği ve enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilen haklı ve geçerli mazeretleri nedeniyle mazeret sınav hakkı verilebilir. Öğrenciler (MZ) notu verilen bir dersin sınavına dersin açıldığı ilk yarıyılta girerler. Alınan not ilgili yarıyılın akademik başarı not ortalamasına ve genel akademik başarı not ortalamasına katılarak değerlendirilir. Mazeret sınavları için ikinci bir mazeret hakkı verilmez.”

8.3) “Öğrencilik veya sınav hakkını saklı tutma” başlıklı 43 üncü maddesinde; “(1) Kayıt, devam, uygulama ve sınav gibi yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getiremeyen öğrencinin hakları, başvurusu üzerine Senato tarafından belirlenen haklı ve geçerli nedenler çerçevesinde değerlendirilerek, enstitü yönetim kurulu kararıyla saklı tutulur. (2) Öğrencilerin öğrencilik hakları yüksek lisans süresi içinde en çok iki yarıyıl, doktora süresi içinde en çok dört yarıyıl saklı tutulabilir.”

8.4) “Kayıt yenileme” başlıklı 54 üncü maddesinde; “(1) Lisansüstü programlara kayıtlı öğrenciler, güz ve bahar yarıyılları başında, akademik takvimde belirtilen tarihlerde, Bakanlar Kurulu kararıyla belirlenen katkı payı/öğrenim ücretini ödemek ve ilgili enstitü müdürlüğünce istenen kayıt yenileme işlemlerini yerine getirmekle yükümlüdürler. Katkı payı/öğrenim ücretini ödemeyen öğrencilerin kaydı yenilenmez ve öğrencilere tanınan haklardan yararlandırılmaz. (2) Dönem projesi/tez aşamasındaki her öğrenci kayıt yenilemek zorundadır. (3) Senato tarafından belirlenen haklı ve geçerli bir nedeni olmadan bir yarıyıl kaydını yenilemeyen öğrenciler o yarıyıl ders seçemezler. Tez aşamasında ise, tez danışmanı/tez izleme

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

komitesi tarafından o yarıyıl değerlendirme dışı bırakılarak başarısız sayılırlar. Bu durumlarda geçen süreler, programın içinde değerlendirilir.”

IV. KAMU DENETÇİSİ ARIF DÜLGER'İN KAMU BAŞDENETÇİSİ'NE ÖNERİSİ

9) Başvuranın iddiaları, idarenin konu ile ilgili açıklamaları, ilgili mevzuat, emsal uygulamalar ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; başvurunun kabulü ve Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 26/06/2019 tarihli ve 1618/80 sayılı kararıyla başvuranın doktora programından kaydının silinmesine ilişkin işlemin geri alınması ve başvuranın doktora eğitimine devamının sağlanması hususunda gerekli işlemlerin yapılması için tavsiye verilmesi gerektiği yönünde hazırlanan “Tavsiye Karar Önerisi” Kamu Başdenetçisi'ne sunulmuştur.

V. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

10) Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim Dalında doktora öğrencisiyken 7 Mayıs 2018 tarihinde girdiği doktora yeterlik sınavının yazılısında başarılı olup sözlü sınavda başarılı olamadığından bir sonraki dönem sözlü sınava girmeyi beklerken 20 Kasım 2018 tarihinde tutuklanmasından dolayı sözlü sınava katılmayan başvuranın eğitimini cezaevi süresince dondurmak için dilekçe verdiği, böylelikle 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Güz yarıyılında eğitim hakkının saklı tutulmasına karar verildiği, 27 Mart 2019 tarihinde tahliye olduğu ve 9 Nisan 2019 tarihinde Enstitüsü Müdürlüğüne başvurup doktora yeterlik sınavına girmek için kaydının açılmasını talep ettiğinde bu dönem işlemlerin uzun süreceğinden bahisle sonraki dönem girebileceği bilgisinin şifahen verilmesi üzerine bir sonraki dönem sınava girmek için beklerken doktora kaydının silinmesine itiraz ettiği ve eğitimine kaldığı yerden devam etmek istediği anlaşılmıştır.

11) Somut olaya bakıldığında; başvuranın Bilgi ve Belge Yönetimi Anabilim dalı doktora programına 08/02/2016 tarihinde kayıt yaptırdığı, 1 yıl bilimsel hazırlık okuduğu ve ardından ders yükünü tamamlayarak 07/05/2018 tarihinde doktora yeterlik sınavına girdiği, bu sınavın yazılı aşamasında başarılı olduğu halde sözlü sınavda başarısız olduğu ve bir sonraki dönem olan 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Güz döneminde sözlü sınava girmesi gerektiğinin jüri üyeleri tarafından kendisine bildirildiği, ancak 20/11/2018 tarihinde tutuklandığı ve doktora yeterlik sınavına giremeyeceği için 04/12/2018 tarihli dilekçesi ile kayıt dondurma talebinde bulunduğu, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 12/12/2018 tarihli ve ... sayılı kararı ile 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Güz döneminde eğitim hakkının saklı tutulmasına karar verildiği ve söz konusu kararın 25/01/2019 tarihli yazı ile Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına bildirildiği ve başvuranın ifadesiyle Şubat ayının ortalarında bu yazının tebliğ edildiği, 27/03/2019 tarihindeki ilk duruşmada tahliye olduğu, tahliyesi üzerine 09/04/2019 tarihinde eğitiminin kaldığı yerden devam ettirilmesi amacıyla Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne gittiği ve hazırladığı dilekçesini vermek istediğinde Öğrenci İşleri Şefinin “kaydının açık olduğu, ancak yeterlik sınavına girmek için başka üniversitelerden jüri belirlemenin uzun zaman alacağından bahisle sonraki dönem girebileceğinin” şifahen bildirildiği ve kaydının açık olması nedeni ile dilekçe ile başvurmasına gerek olmadığına da ayrıca ifade edildiği, ancak Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 26/06/2019 tarihli ve ... sayılı kararıyla Yönetmeliğin 24/5. maddesi uyarınca kaydının silinmesine karar verildiği ve bu kararın 18/07/2019 tarihli yazı ekinde gönderildiği, başvuranın Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne verdiği 23/07/2019 tarihli dilekçesi ile ekinde 27/03/2019 tarihli Tahliye Müzekkeresini de sunarak bu duruma itiraz ettiği, Enstitü Yönetim Kurulu'nun 24/07/2019 tarihli ve ... sayılı kararıyla “öğrencilik kaydının açılmasına ilişkin istemin” reddedildiği ve Enstitü Müdürlüğünün 09/08/2019 tarihli yazısı ile başvurana

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

bildirildiği, bunun üzerine başvuranın 26/08/2019 tarihli dilekçesi ile Rektörlüğe başvurduğu, Rektörlüğün 06/09/2019 tarihli yazısıyla durumu Sosyal Bilimler Enstitüsüne iletildiği ve konunun incelenerek bilgi verilmesinin talep edildiği, konunun tekrar Enstitü Yönetim Kurulu gündemine alındığı ve Enstitü Yönetim Kurulunun 11/09/2019 tarihli ve ... sayılı kararında “adı geçen öğrencinin talebini içeren resmi bir dilekçenin Müdürlüğümüz kayıtlarında bulunmaması nedeniyle” silinen kaydın açılmasına ilişkin istemin reddedildiği ve başvurana 23/09/2019 tarihli yazı ile bildirildiği, ardından konunun Enstitü Yönetim Kurulunun 18/09/2019 tarihli ve ... sayılı toplantısında tekrar görüşüldüğü ve 11/09/2019 tarihli ve ... sayılı karar ile “adı geçen öğrencinin öğrencilik kaydının resmi talebi üzerine 2018-2019 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılında saklı tutulduğu, ancak ilgilinin bu dönemden sonra kayıt hakkının ve/veya sınav hakkının saklı tutulmasına ilişkin talebini içeren bir dilekçenin Müdürlüğümüz kayıtlarında bulunmaması nedeniyle reddine” şeklinde düzeltim yapıldığı ve bu kararın da 30/09/2019 tarihli yazıyla başvurana bildirildiği, başvuranın da 25/09/2019 tarihinde Kurumumuza başvurduğu tespit edilmiştir.

12) Konuyla ilgili yürürlükte olan mevzuata bakıldığında; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa göre yükseköğretim kurumlarının lisansüstü düzeyindeki diploma programlarına kayıtlı öğrencilerin, 44 üncü maddesine göre belirlenen ders kredileri ve diğer yükümlülükleri başarı ile tamamlamaları halinde doktora diploması alacakları, lisansüstü eğitim usul ve esasları ile öğrenim sürelerinin ise Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle belirleneceği; YÖK’ün yürütücüsü olduğu Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğine göre yeterlik sınavına ne zaman girileceğinin senato tarafından kabul edilen yönetmelikle belirleneceği, ancak yüksek lisans derecesi ile kabul edilen **bir öğrencinin en geç beşinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorunda olduğu, yeterlik sınavında başarısız olan öğrencinin başarısız olduğu bölüm/bölgülerden bir sonraki yarıyıldan itibaren tekrar sınava alınacağı, bu sınavda da başarısız olan öğrencinin doktora programı ile ilişkisinin kesileceği;** Ankara Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğretim Yönetmeliğine göre ise yüksek lisans derecesi ile kabul edilen bir öğrencinin en geç beşinci yarıyılın sonuna kadar yeterlik sınavına girmek zorunda olduğu, geçerli bir mazereti olmaksızın yeterlik sınavına girmeyen öğrencinin başarısız sayılacağı, yeterlik sınavında başarısız olan öğrencinin bir sonraki yarıyıldan itibaren tekrar sınava alınacağı, bu sınavda da başarısız olan öğrencinin Üniversite ile ilişkisinin kesileceği; ayrıca kayıt, devam, uygulama ve sınav gibi yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getiremeyen bir öğrencinin haklarının, başvurusu üzerine Senato tarafından belirlenen haklı ve geçerli nedenler çerçevesinde değerlendirilerek, enstitü yönetim kurulu kararıyla saklı tutulacağı, doktora öğrencisinin doktora süresi içinde en çok dört yarıyıl saklı tutulabileceği; diğer yandan öğrencilerin, güz ve bahar yarıyılları başında, akademik takvimde belirtilen tarihlerde, katkı payı/öğrenim ücretini ödeyerek kayıt yenileme işlemlerini yerine getirmekle yükümlü oldukları ve katkı payı/öğrenim ücretini ödemeyen öğrencilerin kaydının yenilenmeyeceği ve öğrencilere tanınan haklardan yararlandırılmayacakları, Senato tarafından belirlenen haklı ve geçerli bir nedeni olmadan bir yarıyıl kaydını yenilemeyen öğrencilerin o yarıyıl ders seçemeyecekleri ve tez aşamasında ise, tez danışmanı/tez izleme komitesi tarafından o yarıyıl değerlendirme dışı bırakılarak başarısız sayılacakları hususlarının kuralla bağlandığı görülmüştür.

13) Kurumumuzca yapılan incelemede; başvuranın silinen doktora kaydının açılması talebinin, “başvuranın resmi talebi üzerine 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Güz döneminde saklı tutulduğu, ancak bu dönemden sonra kayıt hakkının ve/veya sınav hakkının saklı tutulmasına ilişkin başvuranın talebini içeren resmi bir dilekçenin bulunmaması” nedeniyle

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

reddedildiği görülerek konunun bu hususta düğümlendiği değerlendirilmiş ve bu çerçevede yapılan incelemede;

13.1) Öncelikle başvuranın 04/12/2018 tarihli dilekçesine bakıldığında “14 Aralık 2018 tarihindeki Doktora Yeterlik sınavına katılamayacağım. Doktora eğitimimin başarısızlıkla nihayetlenmemesi için mevcut durumumun göz önünde bulundurularak, hak kaybına uğramamak için eğitimimin bu safhasında dondurulmasını arz ederim.” şeklinde talepte bulunduğu, bunun üzerine Enstitü Yönetim Kurulu kararıyla başvuranın sadece 2018-2019 Güz döneminin saklı tutulduğu ve buna ilişkin 25/01/2019 tarihli yazının Şubat ortasında tebliğ edildiği;

13.2) Başvuranın 27/03/2019 tarihinde tahliye edildiği, ancak 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı akademik takvimine bakıldığında, Bahar dönemi derslerinin başlangıç tarihinin 5/02/2019 ders ekleme ve bırakma haftasının 25/02-03/03/2019 tarihleri arasında olduğu, daha önemlisi ise Doktora Yeterlik Sınavı için Anabilim Dalı Başkanlıklarına başvuru tarih aralığının 4-8/03/2019 tarihleri arasında olduğu, Doktora Yeterlik Sınavı gün, saat, yer ve jürilerinin Anabilim Dalı Akademik Kurul kararlarının Enstitüye gönderilmesi için son tarihin ise 15/03/2019 tarihi olduğu ve Doktora Yeterlik Sınav tarih aralığının da 06/05-21/06/2019 tarihleri arasında olduğu, bu bilgiler ışığında başvuranın tahliye olduğu tarih itibarıyla hem dönem kayıt tarihlerini hem de Doktora yeterlik sınavına başvuru tarihlerini zaten kaçırdığı;

13.3) Başvuranın 27/03/2019 tarihindeki tahliyesinin hemen akabinde 5/04/2019 tarihinde öncelikle tez danışmanı ile yazıştığı ve eğitimine kaldığı yerden devam etmek istediğini ifade ettiği, ancak Doktora Yeterlik sınavına başvurmak için müracaatının kabul görüp görmeyeceğine ilişkin tereddütleri olduğu, tez danışmanın ise kaldığı yerden devam etmesi gerektiğini bildirdiği şeklindeki süreci tez danışmanı ile yaptığı e-posta yazışmaları ile ortaya koyduğu; şöyle ki başvuranın ifadesiyle 9/04/2019 tarihinde Sosyal Bilimler Enstitüsüne gittiği ve Yeterlik sınavına girmek için müracaat etmek istediği, fakat “jürinin belirlenmesi ve bazı yazışmaların yapılması için yeterli bir zaman olmadığından Sonbahar döneminde başvuru yapmasının daha uygun olacağını” belirtildiği, başvuranın bu iddiası Üniversiteye sorulduğunda yukarıda 2 nolu paragrafta yer verildiği üzere bu iddianın gerçeği yansıtmadığı şeklinde açıklama yapıldığı görülse de başvuranın bu hususu ısrarla vurgulaması üzerine kendisine sorulduğunda, söz konusu dönemde tez danışmanı ile yaptığı e-posta yazışmalarını sunmuş olup Kurumumuza ulaşan ve 13/01/2019 tarih ve 20.3983 sayı ile kayıt altına alınan söz konusu e-posta yazışmalarından; başvuranın tahliyesinden sonra öncelikle tez danışmanı ile 05/04/2019 tarihinde yazıştığı ve onun, “kaldığı yerden devam etmesi gerektiğini” bildirmesi üzerine Enstitü’ye gittiği, ancak Enstitü’de yanlış ve eksik yönlendirildiği hususlarını “Pazartesi günü Sosyal Bilimler Enstitüsüne gidip bu dönem Yeterlik Sınavına girmek için müracaat etmek istedim. Fakat jürinin belirlenmesi ve bazı yazışmaların yapılması için yeterli bir zaman olmadığından Sonbahar döneminde bu başvurunun yapılmasının daha uygun olacağını belirttiler. Sonbahar dönemine kadar ciddi bir çalışma içine girip bu süre zarfındaki kaybımı telafi etmek için elimden geleni yapacağım.” şeklinde tez danışmanına gönderdiği 11/04/2019 tarihli e-postasında ifade ettiği tespit edilmiş olup bu yazışmalar 13/01/2019 tarih ve 20.4088 sayı ile kayıt altına alınan tez danışmanı ile tarafımızca yapılan e-posta yazışmaları ile de teyit edilmiştir. Ayrıca görüşü sorulması üzerine tez danışmanının “Enstitünün sehven ve şifahi bilgilendirmesi sonucunda öğrencinin mağdur olduğu” kanaatini paylaştığı da öğrenilmiştir.

14) Konuyla ilgili emsal bir yargı kararına bakıldığında Danıştay 8. Dairesinin 17/05/1989 tarihli ve E. 1987/618 ve K. 1989/394 sayılı kararında; “Dava; Üniversitesi Kayıt, Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Bazı Maddeler Eklenmesi Hakkındaki Yönetmeliğin 2. maddesi ile Üniversitesi Fakültesi öğrencisi davacının ders tekrarı aldığı dersten özürü nedeniyle telafi ara sınavına katılmaması nedeniyle özür sınavı açılmamak suretiyle başarısız sayılması ve sonuçta Fakülte ile ilişkisinin kesilmesine ilişkin işlemlerin iptali istemiyle açılmış olup, iptali istenen işlem ve Yönetmelikte hukuka ve Yasalara aykırılık bulunup bulunmadığı uyuşmazlığın özünü oluşturmaktadır.

..... Üniversitesi Kayıt Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ara ve engel sınavı koşullarını düzenleyen 1. maddesinde özür sınavının hangi hallerde açılacağı belirtildikten sonra iptali istenen 2. maddesinde de telafi ara sınavlarına katılmayan öğrenciler için özür sınavı açılmayacağı, kuralı getirilmiştir.

Sözü edilen Yönetmeliğin 1. maddesine göre telafi ara sınavı, ara sınavlarında başarısız olan öğrencilere tanınan genel sınav hakkı niteliğinde olup, geçerli ve haklı bir özürü bulunmayan öğrencilerden telafi ara sınavına katılmayanlara özür sınavı açılmamasında hukuka aykırılık yoksa da; telafi ara sınavına özürü nedeniyle katılmayanlar için sınav hakkının saklı tutularak bu hakkın sonraki dönemde kullanılmasına olanak sağlanması gerekir.

Olayda dava dosyasındaki belgelerden davacının telafi ara sınavına raporlu olması nedeniyle katılmadığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda telafi ara sınavına idarece kabul edilebilir haklı nedenle giremeyen davacıya sınav hakkının (telafi sınavı) saklı, tutulması ve sonraki dönemde kullanılmasına olanak sağlanması, gerekirken Fakülte ile ilişkisinin kesilmesi eşitlik ve hakkaniyet kurallarına aykırı bulunmaktadır.”

15) Başvuranın iddiaları, idarenin açıklamaları, ilgili mevzuat ve emsal yargı kararı birlikte değerlendirildiğinde;

15.1) Her ne kadar doktora yeterlik sınavında başarısız olunması halinde başarısız olunan kısımlardan hemen bir sonraki dönem başarılı olmak gerektiğinin açık ve net olarak mevzuatta düzenlendiği ve başvuranın da bir öğrenci olarak mevzuatı bilmekle yükümlü olduğu kabul edilse de somut olayda 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı akademik takvimine göre doktora yeterlik başvuru tarihlerinde başvuranın halâ tutuklu olarak cezaevinde olduğu, bu halde 2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Bahar dönemi doktora yeterlik sınavına başvuru imkânı olmadığı, hatta ders kayıt tarihlerinde de cezaevinde olduğu, diğer yandan tahliyesinden hemen sonra gittiği Enstitü'deki görevlinin kaydının açık olduğu yönünde bilgi verdiği, hâlbuki başvuranın kaydı açık olsa da ayrıca ders kaydı yapması gerektiği, böylelikle şifahi de olsa başvurana eksik bilgi verildiği;

15.2) Başvuranın hem ders kayıt tarihlerini, hem de doktora yeterlik sınavı başvuru tarihlerini kaçırmaması karşısında gerekenin, söz konusu dönem (2018-2019 Eğitim-Öğretim yılı Bahar dönemi) için kaydın saklı tutulması olduğu ve bu noktada da en doğru yaklaşımın başvuranın ilk döneme ilişkin kaydının saklı tutulduğu kararı kendisine tebliğ edildikten (kendisinin ifadesiyle Şubat ortası) sonra cezaevinde kalacak olmasını göz önünde bulundurarak yeni bir dilekçe ile bir dönem daha kaydının saklı tutulmasını talep etmesi gerektiği değerlendirilse de başvuranın içinde bulunduğu durum (cezaevinde tutuklu olması) ve ayrıca daha önce verdiği

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytin dalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

ilk dilekçesindeki “Doktora eğitimimin başarısızlıkla nihayetlenmemesi için mevcut durumumun göz önünde bulundurularak, hak kaybına uğramamak için eğitimimin bu safhasında dondurulması” talebi birlikte dikkate alındığında böyle bir talebin başvuranın tutuklu olduğu tüm süreyi kapsayacak şekilde değerlendirilebileceği, başvuranın içinde bulunduğu durumun da haklı bir mazeret sebebi olduğu, herhangi bir keyfiyetin söz konusu olmadığı, diğer yandan önceki dönemde de olduğu gibi böyle mazeretlerin sonradan da değerlendirmeye alınarak dönem kaydının saklı tutulabileceğinin açık olduğu, böylelikle idarenin “Yönetim Kurulu’nun ilgilinin adına gıyabında karar alarak bir sonraki dönem için kaydının saklı tutulmasına re’sen karar vermesi mümkün değildir.” şeklindeki açıklamasının yerinde olmadığı, kaldı ki doktora öğrencisi olarak 4 dönem kayıt hakkını (haklı ve geçerli nedenlere dayalı olarak) saklı tutabilecek olan başvuranın, söz konusu dönem için de kayıt hakkı saklı tutulmuş olsaydı dahi başvuranın daha erken tahliye olmasıyla dilekçe vererek kayıt hakkının saklı tutulmasını kaldırabileceği ve eğitimine devam edebileceği;

15.3) Diğer yandan başvuranın tahliyesinden hemen sonra doktora eğitimine devam noktasında iradesini ve gayretini ortaya koyduğu, bir anlamda öğrenci olarak üzerine düşeni yapmaya çalıştığı ve bunun tez danışmanı tarafından da teyit edildiği, üstelik başvuranın sürece ilişkin anlatımının Kurumumuz tarafından yapılan incelemedeki tespitlerle örtüştüğü ortaya konarak somut olay adaletinin sağlanması gerektiği;

Değerlendirilmiştir.

16) Sonuç olarak; her ne kadar öğrencilerin programlara kabulü ve çıkarılmaları noktasında yetkili olan Enstitü Yönetim Kurulunun mevzuata dayalı olarak işlem yaptığı, diğer bir ifadeyle Yönetmeliğin 24 üncü maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Yeterlik sınavında başarısız olan öğrenci bir sonraki yarıyıl da tekrar sınava alınır. Bu sınavda da başarısız olan öğrencinin Üniversite ile ilişkisi kesilir.” hükmüne dayanarak başvuranın kaydını sildiği ve ardından başvuranın “silinen kaydının açılmasına ilişkin talebini” de “resmi dilekçesi olmaması” nedeniyle reddettiği anlaşılrsa da başvuranın belgelerle ortaya koyduğu durumunun, mevzuatta da öngörülen “Kayıt, devam, uygulama ve sınav gibi yükümlülüklerinden herhangi birini yerine getiremeyen öğrencinin hakları, başvurusu üzerine Senato tarafından belirlenen haklı ve geçerli nedenler çerçevesinde değerlendirilerek, enstitü yönetim kurulu kararıyla saklı tutulur.” ve ayrıca “yarıyıl sonu, yeterlik, tez ve benzeri sınavlara girmeyen öğrencilere Senatonun belirlediği ve enstitü yönetim kurulu tarafından kabul edilen haklı ve geçerli mazeretleri nedeniyle mazeret sınav hakkı verilebilir.” hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesinin hukukun, daha da önemlisi hakkaniyetin gereği olduğu kanaatiyle başvuranın, silinen kaydının açılmasına ilişkin isteminin Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun 11/09/2019 tarihli ve ... sayılı kararıyla reddedilmesi işleminde hukuka ve hakkaniyete uyarlık olmadığı sonucuna varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

17) İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin “İyi yönetim ilkeleri” başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmeler neticesinde; başvurunun inceleme ve araştırması kapsamında Kurumumuzca istenilen bilgi ve belgelerin, Üniversite tarafından süresinde ve gerekçeli olarak Kurumumuza gönderildiği; ancak başvuranın kaydının silindiği bildiriminde “karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi” ilkesine uyulmadığı tespit edildiğinden, idarenin bahse konu ilkeye uygun davranması önerilmektedir.

Adres : Kavaklıdere Mah. Zeytindalı Caddesi No:4 Çankaya/ANKARA

Telefon : 0 (312) 465 22 00 Faks : 0 (312) 465 22 65

e-Posta : iletisim@ombudsman.gov.tr İnternet Adresi : www.ombudsman.gov.tr

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.Evrak teyidi

<https://sikayet.ombudsman.gov.tr/sorgula/> adresinden XXXX-XXXX-XXXX kodu ile yapılabilir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

18) 6328 sayılı Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca tavsiye kararı üzerine otuz gün içinde herhangi bir işlem tesis edilmez veya eylemde bulunulmaz ise durmuş olan dava açma süresi kaldığı yerden işlemeye başlayacaktır. Buna göre; ilgili idarenin eylem ve işlemlerine karşı dava açma süresinden arta kalan sürede Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Açıklanan gerekçelerle;

Başvurunun **KABULÜ** ile Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun 26/06/2019 tarihli ve ... sayılı kararıyla başvuranın doktora programından kaydının silinmesine ilişkin işlemin geri alınması ve başvuranın doktora eğitimine devamının sağlanması hususunda gerekli işlemlerin yapılması için **ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE TAVSİYEDE BULUNULMASINA,**

6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun 20 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, **ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ** tarafından bu karar üzerine tesis edilecek işlemin otuz gün içinde Kurumumuza bildirilmesinin zorunlu olduğuna,

Kararın, **BAŞVURANA ve ANKARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE** tebliğine,

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır

Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi